

KINH NGHIỆM PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỦA HỒNG KÔNG VÀ BÀI HỌC CHO THÀNH PHỐ CẦN THƠ

ThS. Nguyễn Trọng Nhân¹

Phát triển du lịch là xu hướng của thời đại bởi ngành kinh tế này đóng góp rất lớn cho sự phát triển kinh tế và xã hội của địa phương. Một trong những cách thức phát triển du lịch hiệu quả là kế thừa có chọn lọc kinh nghiệm của các quốc gia, điểm đến có ngành du lịch phát triển. Hồng Kông là một trong những địa phương có ngành du lịch phát triển và là điểm đến nổi tiếng hàng đầu châu Á. Để phát triển du lịch, thành phố Cần Thơ có thể tham khảo cách làm du lịch của Hồng Kông. Bài viết này tập trung phân tích ngành du lịch và những yếu tố thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch Hồng Kông.

1. Giới thiệu

Trong những thập niên gần đây, du lịch được xem là ngành kinh tế quan trọng của Việt Nam bởi nó có khả năng to lớn trong việc giải quyết việc làm, tạo thu nhập, cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho người dân, thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng tích cực, góp phần xuất khẩu hàng hóa tại chỗ, nâng cao trách nhiệm của xã hội đối với công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa - tài nguyên thiên nhiên, tạo động lực cho sự phát triển các ngành kinh tế khác, đẩy nhanh quá trình hội nhập quốc tế của quốc gia, dân tộc. Nhận thức được tầm quan trọng của du lịch đối với công cuộc phát triển đất nước, Nghị quyết 08 của Bộ Chính trị (16/01/2017) đã đề ra mục tiêu đến năm 2020 du lịch cơ bản trở thành ngành kinh tế mũi nhọn (cạnh tranh được với các nước trong khu vực) và phấn đấu đến năm 2030 du lịch thực sự là ngành kinh tế mũi nhọn (ngành du lịch phát triển hàng đầu khu vực Đông Nam Á) của Việt Nam.

Ngày 12/5/2017, Thành ủy Cần Thơ đề ra Chương trình thực hiện Nghị quyết số 08 - NQ/TW của Bộ Chính trị (16/01/2017) với mục tiêu phấn đấu đến năm 2020 đưa ngành du lịch thành phố Cần Thơ cơ bản trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội; khẳng định thương hiệu, phát triển bền vững, đóng góp quan trọng trong cơ cấu khu vực dịch vụ và tăng trưởng của thành phố; phát triển du lịch theo hướng chuyên nghiệp, có hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật tương đối đồng bộ, hiện đại; dịch vụ, sản phẩm du lịch có chất lượng cao, đa dạng, có thương hiệu và mang đậm bản sắc văn hóa, dân tộc, xứng tầm vị thế trung tâm vùng đồng bằng sông Cửu Long. Phấn đấu đến năm 2030, du lịch thành phố Cần Thơ thực sự là ngành kinh tế mũi nhọn, là động lực thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển của các ngành, lĩnh vực khác. Thành phố Cần Thơ thuộc nhóm các tỉnh, thành có ngành du lịch phát triển hàng đầu khu vực đồng bằng sông Cửu Long và của cả nước. Để thực hiện được mục tiêu trên, Thành ủy đề ra 9 nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm là đổi mới nhận thức, tư duy về phát triển du lịch; cơ cấu lại ngành du lịch bảo đảm tính chuyên nghiệp, hiện đại và phát triển bền vững theo quy luật của kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế; hoàn thiện thể chế, chính sách; đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật ngành du lịch; tăng cường xúc tiến nghiên cứu thị trường và quảng bá du lịch; tạo môi trường thuận lợi cho doanh nghiệp và cộng đồng phát triển du lịch; phát triển nguồn nhân lực du lịch; tăng cường năng lực và hiệu quả quản lý nhà nước về du lịch; đẩy mạnh liên kết, hợp tác phát triển du lịch.

Được xác định là một trong những ngành công nghiệp đầu tàu của nền kinh tế Hồng Kông nên ngành du lịch được chính phủ quan tâm và đầu tư từ rất sớm. Hiện Hồng Kông có ngành du lịch phát triển và là một trong những điểm đến du lịch hấp dẫn hàng đầu ở châu Á (sau đảo Bali của Indonesia và Phuket của Thái Lan). Vậy những yếu tố nào góp phần tạo nên sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch Hồng Kông? Kết quả nghiên cứu sẽ trả lời câu hỏi này và cung cấp nguồn thông tin hữu ích cho các bên liên quan trong việc thực thi các giải pháp nhằm thúc đẩy sự

¹ Tröông Năi hoic Caàn Thö

phát triển ngành du lịch thành phố Cần Thơ theo mục tiêu của Chương trình thực hiện Nghị quyết số 08 - NQ/TW của Thành ủy thành phố Cần Thơ ngày 12/5/2017.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái quát về Hồng Kông và ngành du lịch của Hồng Kông

Hồng Kông là đặc khu hành chính của Trung Quốc, nằm ở phía Đông Nam Trung Hoa lục địa, diện tích 1.104 km², gồm 262 hòn đảo lớn nhỏ. Đến nay, có nhiều cách lý giải khác nhau về xuất xứ tên gọi Hồng Kông nhưng cách lý giải thuyết phục nhất là Hong Kong được người Anh phát âm từ tiếng Quảng Đông Heunggong, tức Hương Cảng (cảng xuất loại hương Hoàn có mùi thơm đặc trưng). Hồng Kông là thuộc địa của Anh từ năm 1841 đến 1997. Sau khi trao trả cho Trung Quốc, Hồng Kông trở thành đặc khu hành chính của quốc gia này. Biểu tượng của Hồng Kông là hoa Dương tử kinh. Hai ngôn ngữ được sử dụng chính ở Hồng Kông là tiếng Quảng Đông và tiếng Anh. Hồng Kông là một đặc khu kinh tế đa tộc người. Ngoài phần lớn là người Trung Quốc, ở đây còn có người Philippines, Indonesia, Thái Lan, Ấn Độ, Nhật Bản, Nepal, Anh, Hoa Kỳ, Úc,... Trong 156 năm là thuộc địa của Anh, Hồng Kông phát triển kinh tế theo hướng Tư bản chủ nghĩa. Sau khi trở về với Trung Quốc, Hồng Kông vẫn giữ bản chất của nền kinh tế Tư bản chủ nghĩa. Với sự cởi mở và năng động, nền kinh tế Hồng Kông phát triển nhanh chóng và trở thành một trong những nền kinh tế tiên tiến nhất ở châu Á. Hiện tại, Hồng Kông định hướng phát triển nền kinh tế theo hướng dịch vụ.

Địa hình của Hồng Kông chủ yếu là đồi núi, điểm cao nhất là Tai Mo Shan (Đài Ma Sơn) với cao độ 957 m so với mực nước biển. Khí hậu của Hồng Kông thuộc kiểu nhiệt đới, nhiệt độ trung bình năm 22°C. Hồng Kông có sự đa dạng sinh học cao (trên 300 loài chim, trên 200 loài bướm, động vật biển trên 100 loài, nhiều loài thực vật có hoa và mùi hương như mộc lan, phong lan, sơn trà, diên vĩ,...). Trong năm, người Hồng Kông có các lễ hội: tết năm mới, lễ đua thuyền rồng, tết trung thu, lễ hội miền biển, lễ hội Mùa Đông,... Có nhiều nghề thủ công truyền thống ở Hồng Kông như dệt, làm đồ gốm, chạm khắc gỗ, chạm khắc đá,... Ở Hồng Kông có nhiều đền quy mô chứa đựng giá trị văn hóa, lịch sử, kiến trúc, nghệ thuật độc đáo. Hồng Kông còn được biết đến bởi sự đa dạng của công trình giải trí cổ điển và hiện đại (câu lạc bộ, quán bar, nhà hát, vũ trường, công viên,...). Ẩm thực của Hồng Kông độc đáo bởi nơi đây chuyên phục vụ các món ăn cung đình đầy màu sắc và giàu dinh dưỡng. Đặc điểm của nền ẩm thực Hồng Kông là “cầu kỳ mà không cầu kỳ, không cầu kỳ mà cầu kỳ”. Nhờ vào nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên và văn hóa như trên, Hồng Kông đã khai thác chúng và tạo ra các loại hình du lịch đa dạng và hấp dẫn. Thời gian qua, ngành du lịch của quốc gia này phát triển mạnh mẽ và được thể hiện qua các phương diện: thị trường khách đa dạng, số lượt khách tăng nhanh qua các năm, số ngày lưu trú của du khách tương đối dài, mức độ hài lòng của du khách đối với điểm đến cao, mức chi tiêu của du khách tăng nhanh và cao.

2.2. Các yếu tố mang lại sự thành công cho ngành du lịch của Hồng Kông

Có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển thành công của ngành du lịch Hồng Kông, đó là vai trò của chính quyền, cơ quan quản lý nhà nước về du lịch, sự kết hợp văn hóa Phương Đông và phương Tây, cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật đồng bộ, nền ẩm thực đặc sắc.

Chính quyền có vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy ngành du lịch ở Hồng Kông phát triển thông qua: (1) đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng như bến cảng, đường giao thông, sân bay, đường sắt, bưu điện; (2) đánh thuế thấp để kích thích các hoạt động kinh tế phát triển và thu hút đầu tư nước ngoài, không thu thuế hải quan và miễn phí bến cảng để biến Hồng Kông thành trung tâm quá cảnh xuất nhập khẩu, từ đó, hoạt động dịch vụ được đẩy mạnh; (3) tận dụng vị trí thuận lợi của Hồng Kông, đẩy mạnh đầu tư, đưa Hồng Kông trở thành nơi giao dịch, mua bán, địa điểm đăng cai tổ chức các sự kiện của khu vực, nơi đặt văn phòng đại diện cho các công ty đa quốc gia, trung tâm viễn thông quốc tế, điểm tổ chức triển lãm; (4) tạo điều kiện thuận lợi cho nền kinh tế thị trường

phát triển; (5) thực hiện các chiến dịch kích cầu du lịch (tổ chức sự kiện văn hóa, ẩm thực, lễ hội đặc trưng,...).

Để có ngành du lịch phát triển không thể phủ nhận đóng góp của Tổng cục Du lịch Hồng Kông. Mỗi năm, cơ quan này đều phân tích thực trạng hoạt động du lịch của năm để đưa ra chiến lược cho năm tiếp theo. Trong phân tích, Tổng cục Du lịch luôn chú ý đến kinh tế toàn cầu, khuyến khích thị trường, chính sách nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch của chính phủ. Trong quá trình hoạch định chiến lược phát triển du lịch, Tổng cục Du lịch luôn tham khảo ý kiến của đại diện công ty du lịch, cơ sở lưu trú, ăn uống, giải trí, chuyên gia du lịch. Để tránh lãng phí nguồn lực và đầu tư có hiệu quả, Tổng cục Du lịch Hồng Kông tập trung triển khai xúc tiến quảng bá vào những thị trường ưu tiên. Thông điệp quảng bá nhắm vào những lợi thế của Hồng Kông, chẳng hạn, “Hồng Kông với món ăn và rượu” và “lễ hội Hồng Kông”. Nhằm cung cấp thông tin cho du khách, Tổng cục Du lịch Hồng Kông đẩy mạnh quảng bá hình ảnh điểm đến trên các trang mạng xã hội (Facebook, Twitter, Weibo,...), chương trình DiscoverHongKong.com, kênh Youtube và tận dụng các chương trình lớn của Trung Quốc. Cơ quan này cũng đầu tư vào loại hình du lịch MICE để biến Hồng Kông trở thành địa điểm dành cho du lịch hội thảo, đồng thời, hợp tác với các địa phương lân cận trong việc nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch và xúc tiến quảng bá du lịch. Các chiến lược khác là tăng cường cơ hội kinh du lịch, duy trì chất lượng dịch vụ du lịch, tăng cường quản lý các doanh nghiệp du lịch, quản lý ngân sách.

Hồng Kông là nơi tổng hòa các giá trị văn hóa phương Đông và Phương Tây độc đáo. Người Hồng Kông Sử dụng hai ngôn ngữ trong giao tiếp, giao dịch và chỉ dẫn là tiếng Quảng Đông và tiếng Anh. Hầu hết người dân Hồng Kông đều nói được tiếng Anh. Là một vùng lãnh thổ đa dân tộc nên các công trình văn hóa, lịch sử, tôn giáo, kiến trúc, nghệ thuật của Hồng Kông cũng đa dạng. Hồng Kông còn là nơi có các nhà cao tầng, trung tâm giải trí, món ăn, nhà hát, rạp chiếu phim, câu lạc bộ, điểm trình diễn nghệ thuật tiêu biểu cho sự kết hợp văn hóa Đông Tây. Chính điều này đã giúp Hồng Kông có nhiều lợi thế trong phát triển du lịch và hấp dẫn cả du khách phương Đông và phương Tây.

Hồng Kông được đánh giá là một trong những nơi có mạng lưới giao thông phát triển và tinh vi nhất trên thế giới. Mạng lưới giao thông phủ khắp đặc khu, loại hình giao thông đa dạng (đường hàng không, đường biển, đường bộ) và hoạt động hiệu quả không những phục vụ đắc lực cho hoạt động dân sinh, sản xuất mà còn thuận lợi cho việc đi lại của du khách. Bên cạnh mạng lưới giao thông, hệ thống khách sạn, nhà hàng, trung tâm mua sắm, trung tâm giải trí, trung tâm điện ảnh cũng góp phần tích cực vào sự phát triển của ngành du lịch Hồng Kông. Khách sạn ở Hồng Kông không những là nơi nghỉ ngơi của du khách mà còn là chỗ dừng chân của các doanh nghiệp, công ty lớn trong việc tổ chức hội nghị, hội thảo, sự kiện thương mại tầm cỡ quốc gia và quốc tế. Để nâng cao chất lượng khách sạn, các thiết bị như máy sấy tóc, tủ sắt, tủ lạnh, bình nước nóng lạnh, quây rượu nhỏ, mạng không dây, tivi,... được thiết lập. Các khách sạn không chỉ nhiều về số lượng mà còn lớn về quy mô. Chúng được kết nối bởi hệ thống giao thông công cộng để đảm bảo trên các tuyến tham quan đều có khách sạn phục vụ nhu cầu của du khách. Khách sạn ở Hồng Kông thuộc nhiều hạng (bình dân, sang trọng). Ở Hồng Kông có nhiều nhà hàng chuyên phục vụ các món ăn ở miền Thượng Hải, Quảng Đông, Triều Châu, Bắc Kinh, Thái Lan, Ấn Độ, Pháp, Ý,... Tất cả đều mang nét hiện đại, tác phong nhân viên phục vụ tốt, đầu bếp chuyên nghiệp, thực đơn phong phú và đa dạng. Hồng Kông thật sự là nơi lý tưởng cho hoạt động mua sắm và, vì vậy, du khách đến Hồng Kông thường bỏ ra khoảng 50% số tiền cho hoạt động mua sắm. Hàng hóa ở Hồng Kông không chỉ rẻ (hầu hết hàng hóa nhập khẩu vào Hồng Kông đều được miễn thuế ngoại trừ rượu, thuốc lá) mà còn đa dạng, độc đáo và chất lượng tốt. Mạng lưới cửa hàng mua sắm ở Hồng Kông phân bố rộng khắp bao gồm khu mua sắm cao cấp đến các chợ vỉa hè, các quây, cửa hiệu ở đường lớn đến hẻm nhỏ. Hồng Kông còn được du khách biết đến là thiên đường của giải trí. Hoạt động giải trí ở Hồng Kông bao gồm biểu diễn nghệ thuật, câu lạc bộ giải trí, biểu diễn tuồng,

quán bar, kịch, khiêu vũ, hòa nhạc,... phục vụ du khách cả ban ngày và ban đêm. Hồng Kông là một trong những nhà sản xuất phim lớn nhất thế giới, chỉ sau Hollywood của Mỹ và Bollywood của Ấn Độ. Khai thác các yếu tố điện ảnh trong du lịch đã góp phần tăng doanh thu của ngành du lịch đặc khu. Hai nơi tham quan lí tưởng, thu hút nhiều du khách là Đại lộ ngôi sao và phim trường TVB.

Hồng Kông còn được mệnh danh là thiên đường của ẩm thực bởi đặc khu hành chính này quy tụ nhiều nền ẩm thực khác nhau. Phần lớn các món ăn ở Hồng Kông có xuất xứ từ Quảng Đông, Bắc Kinh, Thượng Hải, Tứ Xuyên, Triều Châu,... Món ăn từ các xứ sở này có điểm chung là ngon, tốt cho sức khỏe, bày trí đẹp, bổ dưỡng và đa dạng. Với nền ẩm thực như vậy, Hồng Kông đã và đang thu hút nhiều du khách đến thưởng thức và trải nghiệm.

3. Kết luận

Hồng Kông là một trong những điểm đến du lịch nổi tiếng hàng đầu châu Á. Sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch Hồng Kông đã thúc đẩy sự phát triển của các ngành kinh tế khác. Có nhiều yếu tố tạo động lực cho sự phát triển của ngành du lịch Hồng Kông: (1) sự quan tâm, đầu tư và tạo điều kiện thuận lợi của chính phủ để ngành du lịch phát triển; (2) sự làm việc tích cực, khoa học và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước về du lịch; (3) tận dụng những giá trị văn hóa sẵn có để phát triển thành sản phẩm du lịch đa dạng, độc đáo; (4) đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật đồng bộ, hiện đại, đa dạng để đáp ứng nhu cầu đa dạng của du khách và nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến; (5) nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao; (6) hàng hóa đa dạng và giá cả cạnh tranh; (7) hoạt động giải trí đa dạng, hấp dẫn; (8) huy động được nền ẩm thực của nhiều địa phương và quốc gia.

Để ngành du lịch thành phố Cần Thơ phát triển đòi hỏi phải có sự tham gia của nhiều bên liên quan. Mỗi đối tượng có vai trò khác nhau và, vì vậy, cần phải xác định được mình cần phải làm gì trên cơ sở phân tích, đánh giá về những yếu tố dẫn đến sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch Hồng Kông. Có như vậy sẽ góp phần tạo sự chuyển biến tích cực đối với ngành du lịch thành phố Cần Thơ trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2017), *Nghị quyết 08 - NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn*, Hà Nội.
2. Ex G. L., Gregory A. (1963-1981), *Hong Kong*, The Government Press, Hong Kong.
3. Thái Nguyễn Bạch Liên (1997), *Hồng Kông*, Nxb Trẻ.
4. Thành ủy Cần Thơ (2017), *Chương trình thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị “về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn”*, Cần Thơ.